



**БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ПО ГОЛЕМИТЕ ЯЗОВИРИ
НАЦИОНАЛЕН КОМИТЕТ**

СОФИЯ 1000, НЕК-ЕАД "ЯЗОВИРИ И КАСКАДИ", ул. "Лавеле" №26, п.к. 748

E-mail: BUNCOLD@uacg.bg, opalchenska@abv.bg

Председател: Димитър Кисляков

Телефон: 0888 959 767 Факс: 02 866 82 87

E-mail: kiss_fhe@uacg.bg

Секретар: Теодора Опълченска

Телефон: 0885 843 704

E-mail: opalchenska@abv.bg

Изх. № 01 / 23.07.2019 г.

До; Портал за обществени консултации
при Министерския съвет /
Министерство на икономиката

ОТНОСНО: проект за Наредба за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях и за осъществяване на контрола на техническото им състояние, публикуван за обществено обсъждане на: <https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bq-BG&Id=4473>

Уважаеми дами / господа,

с настоящото се обръщам към Вас във връзка с проекта за Наредба за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях и за осъществяване на контрола на техническото им състояние (по-нататък: Наредбата).

В средата на миналата седмица случайно стигнахме до информацията за този проект. Като редовен преподавател в катедра „Хидротехника и хидромелиорации“ на УАСГ мога да Ви уверя, че и в нашето звено нищо не знаехме за проекта. От приложените документи към него става ясно обаче, че той е в административното пространство вече почти 3 (три!) месеца. Тоест, за нас се налага тъжната констатация, че за пореден път колегията в тази област или съзнателно се заобикаля, или само формално се информира в последния момент (като редица браншови организации), когато технологично не би могла да даде адекватно мнение по подготовката на такъв важен документ. Държим да се знае, че такъв подход определено не е в интерес на сигурността на язовирните стени, а още по-малко на обществото.

Независимо от това, след внимателно запознаване с предложения текст, от името на Българското дружество по големите язовири (БДГЯ) – Националният комитет на нашата страна към Международната комисия по големите язовири (ICOLD), по-долу формулираме някои коментари и бележки по предложения проект за наредба както следва:

- Съдържанието на Чл. 8 е неиздържано и некомпетентно. В специализираната литература и бюлетините на ICOLD има достатъчно ясни класификации на язовирните стени по редица показатели.
- Чл. 10 (4), Чл. 11 – всички тези класификации са само механично изброени като съществуващи у нас. Няма никакво формално съгласуване между тях, а мястото му би било в тази наредба, за да се избегнат административни

различия. Такова различие е например между класът по Чл. 11 (2) и категорията по Чл. 11 (1).

- Чл. 13 (2) – не става ясно, с какво точно лице операторът не разполага и как отговаря на изискванията за оператор в такъв случай?
- Чл. 14 (1) – тук се споменават „програма за технически контрол” и „инструкции за експлоатация”, но те не са дефинирани. На този въпрос се отговаря (без съответната референция тук) едва в Чл. 81. В Чл. 21 (2) пък става дума и за „проект за експлоатация”...
- Чл. 14 (5) – тук може да възникне сериозен проблем с „концесионния договор”. Концесията обикновено е за ползване на водното тяло на язовира, към което собственикът няма никакво отношение (или последното също трябва да бъде внимателно регламентирано).
- Чл. 14 (6) – мястото на този текст е според нас в Раздел 1.
- Чл. 15 – ясно е, че този член е за оператора. Трябва обаче също така да е пределно ясно, кой взема решенията за извършване на всички тези дейности / предписания, т.е. собственикът. И това неправомерно смесване присъства на твърде много места в проекта за Наредба – трябва ясно да се разграничи, какво прави операторът и какво препоръчва. А собственикът взема решението, финансира и свиква експертни съвети, отговаря и т.н.
- Чл. 15 (3) – Ако един оператор наистина трябва да извършва всичко това, то как той ще го прави физически за 50 язовира (с други свои фирми общо и за много повече)? Практиката вече доказва, че това е невъзможно и се извършва абсолютно формално. С всички последици, естествено.
- Чл. 21 (1) – трябва да се конкретизира – преди първото заваряване.
- Чл. 25 (2) – Този текст очевидно не си е на мястото тук, предлагаме и той да отиде в Раздел 1.
- Чл. 26 (1) – Навсякъде се говори за „хидроспециалист” (понятието е съответно дефинирано накрая), а тук се появява и „хидроинженер”. Хубаво е понятията да са уеднаквени.
- Чл. 33 (1) – Към кого се подава заявлението? Това става ясно едва в Чл. 35.
- Чл. 33 (3) 12. – Не е ясно, какво включва тази „хидроложка справка”.
- Чл. 34 (2) 1. – Какво се разбира под „акт за собственост на язовира” и какво значи „собственост на язовир”? Практиката ясно показва през годините, какво административни / правни подводни камъни и ями има по този въпрос.
- Чл. 40 (2) 1. – Какво е „хидроложка информация” и как е регламентирано нейното актуализиране? Може би трябва да се третира този въпрос в Чл. 15? Или в Чл. 67 (1) 2. ?
- Чл. 40 (2) 2. – „сеизмоложка информация” е твърде общо понятие без отношение към нормативната уредба.
- Чл. 40 (2) 3. – Как обективно се регистрират тези промени?
- Чл. 42 – Тази „професионална компетентност” трябва ясно да се формулира.
- Чл. 46 – Текстът на този член според нас подлежи на внимателна професионална редакция. В тази своя версия не е особено компетентен.
- Чл. 47 – Същото се отнася и за този член. Например на т. 3 не и’ е тук мястото.

- Чл. 48 – Кои са „показатели за качеството на околната среда” и къде са дефинирани?
- Чл. 52 – Този текст трябва да се съгласува с нормативната уредба за проектиране на язовирни стени и съоръженията към тях във връзка с определени изчислителни случаи. Очевидно е отсъствието на такова съгласуване.
- Чл. 54 – Споменатото по-горе административно недоразумение – собственикът осигурява, тези дейности да се изпълняват, но той не ги извършва непременно сам. От текста обаче тази разлика не става ясна.
- Чл. 55 и заглавието на Раздел 3 – Този текст трябва да се съгласува с нормативната уредба за проектиране на язовирни стени и съоръженията към тях. Например съществуват „особени” натоварвания и въздействия, те трябва по смисъл ясно да се обвържат с въвежданата тук терминология на „екстремни” условия. Очевидно е отсъствието на такова съгласуване.
- Чл. 58 – Тук също ясно трябва да се разграничи, какво прави собственикът и какво – операторът. Същото се отнася (както вече беше споменато) и за Чл. 59, Чл. 65, Чл. 66 (1), Чл. 66 (3). Едно е собственикът да отговаря за нещо и да има задължението да го осигури, друго е да го извършва сам. Навсякъде тези текстове имат нужда и от правна консултация.
- Чл. 73 (1) 2. – за кои хидрометрични станции става дума? В страната има поне 3 мрежи от такива станции.
- Чл. 73 (2) – Кой определя тази необходимост, как е регламентирана тя?
- Чл. 75 – Противоречие между (1) и (3). (2) – централата може да няма напорен тръбопровод.
- Чл. 76 – Честотата не е дефинирана.
- Чл. 81 (2) – Тази актуализация трябва да се обвърже и с резултатите от периодичните анализи на състоянието на язовирната стена и съоръженията.
- Чл. 84 (1) и (2) – Тук има несъстоятелни изисквания, но колегите от експлоатационните предприятия ще вземат конкретно и по-компетентно отношение. Чл. 84 (4) – Техническият съвет няма как да е на оператора, след като се свиква от собственика и той отговаря за всичко.
- Чл. 87 (2) – Веднъж месечно е малко.
- Чл. 91 2. – Ако е по преценка на оператора, последиците трябва да бъдат обвързани и с определена негова отговорност. Иначе нали собственикът отговаря за всичко?
- Чл. 92 – трябва да се отнася за всички стени, а не само за насипните.
- Чл. 94 (2) – Пак гореспомнатото неправомерно сливане на функциите... Просто трябва да се пише малко повече, за да не стават после недоразумения и да се водят съдебни дела.
- Накрая след Чл. 95 – след като се говори изрично за висока вълна, трябва да се спомене и силно земетресение.
- В Раздел 1 на Глава 4 трябва да се обвърже тази наредба със съществуващата нормативна уредба, например Наредбата за паспортизацията.
- Чл. 103 – Ако това е досието, защо не се споменава изрично?

- Чл. 104 (2) – И тук трябва да го има разрешението на собственика.
- Чл. 106 (5) и Чл. 107 (2) – За коя нормативна уредба става дума? Документите трябва изрично да се упоменат.
- Чл. 108 (2) 1.; (3) 1.; Чл. 109 (1) – Пак оплитането на собственик и оператор.
- Чл. 109 (3) – Тук трябва да се добави аргументирано сезиране от страна на оператора и / или въз основа на резултатите от анализа на състоянието на съоръженията и на тяхната сигурност.
- Чл. 115 (1) 9. – Кой, кога и как определя заливаемата територия?
- Допълнителни разпоредби (ДР) §1 1. „голям мащаб“ е обтекаемо понятие.
- ДР §1 19. Определението за „риск“ е абсолютно несъстоятелно. За съжаление, то присъства и в други нормативни документи и отговорните институции категорично не желаят да го поправят, оправдавайки се със съответен превод на чуждоезикови документи (!?!?)
- ДР §2 И тук се смесват неправомерно собственик и оператор.
- На някои места в Приложенията към проекта за Наредбата има недоразумения. Напр. в „Таблица за определяне нивото на извънредна ситуация на язовир“, четем срещу „Земетресение, довело до неконтролируемо изпускане на водата от язовир“ – „Предстояща опасност“. В такъв случай не става дума за опасност, аварията (катастрофата) вече е факт! Очевидно е налице механично съставяне на част от тези приложения, без професионално осъзнаване на конкретната материя.

Разбира се, по всички посочени текстове можем да предложим съответни формулировки, значително по-издържани според нас професионално. Това обаче няма как да стане за няколко дена в разгара на лятото.

23.07.2019 г.

С уважение,



(проф. д-р инж. Димитър Кисляков)

Председател на Българско дружество
по големите язовири